

Захист прав, свобод та інтересів людини і громадянина

Анотація

Презентована наукова робота присвячена важливій темі – захисту прав, свобод та законних інтересів людини і громадянина. У складних умовах сьогодення обрана для наукового аналізу проблематика набуває особливої актуальності.

ПОЛТАВСЬКИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО

**ЗАХИСТ ПРАВ, СВОБОД
ТА ІНТЕРЕСІВ ЛЮДИНИ
І ГРОМАДЯНИНА:
ГАЛУЗЕВО-ПРАВОВИЙ
ДИСКУРС**

Колективна монографія

За редакцією
Наталії Гуторової та Ігоря Криницького

Харків
«Право»
2023

УДК 34
3-38

*Рекомендована вченою радою Полтавського юридичного інституту
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
(протокол № 2 від 10 листопада 2023 р.)*

Захист прав, свобод та інтересів людини і громадянина: галузевो-
3-38 правовий дискурс : монографія / за ред. Н. Гуторової та І. Криницького ;
Полтав. юрид. ін-т Нац. юрид. ун-ту ім. Ярослава Мудрого . – Харків :
Право, 2023. – 440 с.

ISBN 978-966-998-676-4

ISBN 978-966-998-676-4

© Автори, 2023

© Видавництво «Право», 2023

ЗМІСТ

Передмова	5
Батигіна О. М. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	8
Божко В. М. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОХОДЖЕННЯ СЛУЖБИ ПОСАДОВИМИ ОСОБАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	41
Гаркуша А. О. ВПЛИВ ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА ПАРАДИГМУ СУЧАСНИХ КОНЦЕПЦІЙ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ.	69
Гринько Л. П. КРИПТОГРАФІЯ ЯК ЗАСІБ ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ І ПРОТИДІЇ РОЗСЛІДУВАННЮ	86
Гуторова Н. О. ПРАВОВІ ЗАХОДИ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	97
Кабальський Р. О., Гнатюк А. Ю. ЗАХИСТ ПРАВА НА СВОЄЧАСНИЙ РОЗГЛЯД СПРАВИ ШЛЯХОМ ПРОТИДІЇ ЗАТЯГУВАННЮ СУДОВОГО ПРОЦЕСУ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД	110
Козаченко А. І. ВТІЛЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОЇ ТРАДИЦІЇ ПРАВОВОГО ОБМЕЖЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ У КОНСТИТУЦІЙНИХ АКТАХ УКРАЇНИ: ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	123
Криницький І. Є. ТРАНСПОРТНИЙ ПОДАТОК ЯК ПОДАТОК НА РОЗКІШ (НА ТЛІ УКРАЇНСЬКИХ ЗАКОНОДАВЧИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ) ...	156
Куцепал С. В. ПРАВО НА ІНФОРМАЦІЮ: ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ (СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ).....	188
Куш О. Є. ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА КЕРУВАННЯ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ ОСОБАМИ В СТАНІ СП'ЯНІННЯ: НОВЕЛИ ЗАКОНОДАВСТВА ТА ПРАВОВІ НАСЛІДКИ	199

Мельник О. Д.	
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗДІЙСНЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА В УКРАЇНІ	231
Михайліченко Т. О.	
КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗЛОЧИНУ, ПЕРЕДБАЧЕНОГО СТ. 326 КК УКРАЇНИ	250
Нога П. П.	
СПЕЦИФІКА ПРОВЕДЕННЯ ПЕРЕВІРОК ЯКОСТІ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ТА ШЛЯХИ ЗАХИСТУ ПРАВ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	266
Полховська І. К.	
ПРАВА ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ЗАХИСТУ	294
Сидоренко А. С.	
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА РИНОК ПРАЦІ В УКРАЇНІ.....	311
Скрипник А. В.	
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ДОТРИМАННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ: АКТУАЛЬНА ПРАКТИКА ВЕРХОВНОГО СУДУ	326
Тітко І. А.	
КРИТЕРІЇ ТА ПРАВИЛА ДОПУСТИМОСТІ ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: ОГЛЯД ПРАКТИКИ ВЕРХОВНОГО СУДУ.....	341
Троцька М. В.	
АНТРОПОГЕННИЙ ВПЛИВ НА НАВКОЛИШНЄ ПРИРОДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ТА ВІДОБРАЖЕННЯ ЙОГО НАСЛІДКІВ НА ЗДОРОВ'Ї ЛЮДИНИ: НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ	356
Шевчик О. С.	
ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗАЛУЧЕННЯ ЗАХИСНИКА ДЛЯ ОСІБ ІЗ ФІЗИЧНИМИ ВАДАМИ В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	390
Шимко А. Р.	
ЗАХИСТ ПРАВА ВЛАСНОСТІ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ.....	407

Передмова

Шановні колеги, друзі!

В історії Полтавського юридичного інституту відбулась непересічна подія – світ побачила перша колективна монографія¹ за час функціонування цього відокремленого структурного підрозділу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Наразі інститут став не тільки провідним освітянським закладом Полтавщини, який підготував більше чотирьох тисяч фахівців для органів державної влади, місцевого самоврядування, правоохоронних і судових органів, господарських організацій та інших сфер юридичної практики. Він перетворився на потужний центр юридичної науки. І видання криги, яку ви тримаєте в руках, зайвий раз підтверджує наявний творчий потенціал вчених, а також спроможність колективу його ефективно реалізувати.

Презентована наукова робота присвячена важливій темі – захисту прав, свобод та законних інтересів людини і громадянина. У складних умовах сьогодення обрана для наукового аналізу проблематика набуває особливої актуальності. Очевидно, що війна породжує нові виклики і загрози не тільки для національної безпеки та державного управління, але й для визнання і додержання проголошених у Загальній декларації прав людини, Європейській конвенції з прав людини та Конституції України основних прав і свобод особистості, задоволення її політичних, економічних, соціальних, культурних, екологічних та інших інтересів. Саме тому формування нового бачення щодо шляхів і засобів правового забезпечення окресленої сфери суспільних відносин належить до пріоритетів вітчизняних вчених, юридична наука має стати флагманом у процесі вирішення цих питань, запропонувавши

¹ Захист прав, свобод та інтересів людини і громадянина: галузево-правовий дискурс. Харків: Видавництво «Право», 2023. 450 с.

ефективні та дієві правові механізми подолання прогалин і колізій вітчизняного законодавства.

Вирішення наведеного проблемного вузла потребує об'єднання зусиль фахівців з різних галузей права; лише спільні зусилля мають реальний шанс до втілення в життя. Формулювання нових ідей, поглядів і концепцій авторів, використання ними наукових методів прогнозування, планування та моделювання сприятимуть узагальненню підходів і розробці рекомендацій щодо подальшого вдосконалення законодавчого регулювання, дозволить уникнути можливих помилок у практиці правозастосування. У контексті зазначених акцентів саме комплексність представленої монографії, її мультипредметний характер заслуговують на схвалення та підтримку.

Обраний вектор наукового пізнання дозволяє практично кожному вченому Полтавського юридичного інституту взяти участь у галузево-правовій дискусії, реалізувати наявні напрацювання, зважаючи на конкретний предметний вектор юридичної науки. Важливо, що наукова робота зазнала безпосереднього впливу представників вітчизняної юридичної академічної спільноти, адже монографія вийшла під редакцією членів Національної академії правових наук України Наталії Гуторової та Ігоря Криницького. До авторського колективу увійшли виключно штатні працівники інституту. Це принципове рішення демонструє спроможність науково-педагогічного колективу в опануванні такої широкої теми. Прошарок досвідчених, визнаних вчених складають доктори наук (Володимир Божко, Анатолій Козаченко, Світлана Куцепал, Іван Тітко). До підготовки монографії також долучилися провідні доценти інституту. Приємно й те, що в ній представлені підрозділи від молодих вчених, які тільки нещодавно розпочали шлях у велику науку.

Видання цієї наукової роботи повинно було відбутися до 20-річчя Полтавського юридичного інституту, але на реалізацію планів авторів монографії негативно вплинуло широкомасштабне вторгнення РФ на територію нашої держави. Натомість війна тільки відтермінувала цю приємну подію, але не змогла її скасувати. Сподіваюся, що випуск колективних монографій обраного спрямування стане гарною традицією для наукового співтовариства інституту, буде його візитівкою. Проведення досліджень і підготовка подібних наукових праць безумовно сприятиме подоланню викликів і загроз, що постали сьогодні перед

Список авторів

БАТИГІНА ОЛЕНА МИХАЙЛІВНА, кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного, адміністративного, екологічного та трудового права Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

БОЖКО ВОЛОДИМИР МИКОЛАЙОВИЧ, доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри конституційного, адміністративного, екологічного та трудового права Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

ГАРКУША АНДРІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри цивільного, господарського і фінансового права Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

ГРИНЬКО ЛАРИСА ПЕТРІВНА, кандидат юридичних наук, доцент кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, Член Всеукраїнської громадської організації «Асоціація кримінального права».

ГУТОРОВА НАТАЛІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, член Міжнародної асоціації кримінального права, член Всеукраїнської громадської організації «Асоціація кримінального права», член науково-консультативної ради при Конституційному суді України.

КАБАЛЬСЬКИЙ РОМАН ОЛЕКСАНДРОВИЧ, кандидат юридичних наук, асистент кафедри теоретико-правових дисциплін Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

ГНАТЮК АНДРІЙ ЮРІЙОВИЧ, кандидат юридичних наук, асистент кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

КОЗАЧЕНКО АНАТОЛІЙ ІВАНОВИЧ, доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри теоретико-правових дисциплін Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

КРИНИЦЬКИЙ ІГОР ЄВГЕНОВИЧ, доктор юридичних наук, професор, старший науковий співробітник, директор інституту, професор кафедри

цивільного, господарського і фінансового права Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, член-кореспондент Національної академії правових наук України, Заслужений діяч науки і техніки України.

КУЦЕПАЛ СВІТЛАНА ВІКТОРІВНА, доктор філософських наук, професор, професор кафедри теоретико-правових дисциплін Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, академік Української академії наук.

КУЩ ОЛЕКСІЙ ЄВГЕНОВИЧ, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного, екологічного та трудового права Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

МЕЛЬНИК ОЛЕНА ДМИТРІВНА, кандидат юридичних наук, асистент кафедри конституційного, адміністративного, екологічного та трудового права Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

МИХАЙЛІЧЕНКО ТЕТЯНА ОЛЕКСАНДРІВНА, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, член Всеукраїнської громадської організації «Асоціація кримінального права», старший науковий співробітник лабораторії дослідження проблем національної безпеки в сфері громадського здоров'я НДІ ВПЗ ім. акад. В. В. Сташиса НАПрН України.

НОГА ПЕТРО ПЕТРОВИЧ, асистент кафедри цивільного, господарського і фінансового права Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, аспірант Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, молодший науковий співробітник Лабораторії дослідження проблем національної безпеки в сфері громадського здоров'я НДІ ВПЗ ім. акад. В. В. Сташиса НАПрН України.

ПОЛХОВСЬКА ІННА КОСТЯНТИНІВНА, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного, екологічного та трудового права Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

СИДОРЕНКО АННА СЕРГІЙВНА, кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного, адміністративного, екологічного та трудового права Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, член Всеукраїнської громадської організації «Асоціація правників України»,

СКРИПНИК АНДРІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ, доктор філософії, асистент кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін Полтав-

ського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, член Всеукраїнської громадської організації «Асоціація кримінального права».

ТІТКО ІВАН АНДРІЙОВИЧ, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального права та кримінально-правових дисциплін Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

ТРОЦЬКА МАРИНА ВАСИЛІВНА, кандидат юридичних наук, доцент кафедри конституційного, адміністративного, екологічного та трудового права Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

ШЕВЧИК ОЛЕКСАНДР СЕРГІЙОВИЧ, кандидат юридичних наук, доцент, заступник директора Полтавського юридичного інституту з навчальної та наукової роботи, доцент кафедри цивільного, господарського і фінансового права Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

ШИМКО АРТЕМ РОМАНОВИЧ, кандидат юридичних наук, доцент кафедри цивільного, господарського і фінансового права Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

Наукове видання

ЗАХИСТ ПРАВ, СВОБОД ТА ІНТЕРЕСІВ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА: ГАЛУЗЕВО-ПРАВОВИЙ ДИСКУРС

Монографія

За редакцією *Наталії Гуторової* та *Ігоря Криницького*

Видається в авторській редакції
Комп'ютерна верстка *А. Т. Гринченка*

Підписано до друку 26.12.2023.
Формат 60×90/16. Папір офсетний. Гарнітура Times.
Ум. друк. арк. 27,5. Обл.-вид. арк. 21. Тираж 300 прим.
Вид. № 3294

Видавництво «Право» Національної академії правових наук України
та Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого,
вул. Чернишевська, 80, Харків, 61002, Україна
E-mail для авторів: verstka@pravo-izdat.com.ua
E-mail для замовлень: sales@pravo-izdat.com.ua
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції – серія ДК № 4219 від 01.12.2011

Виготовлено у друкарні ТОВ «ПРОМАРТ»,
вул. Весніна, 12, Харків, 61023, Україна
Тел. (057) 717-25-44

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції – серія ДК № 5748 від 06.11.2017

[Перейти на сайт →](#)